

Zumas seger ökar förväntan på vänstersväng i politiken

– Jacob Zuma är folkets man. Han pratar med och lyssnar på oss inom arbetarklassen. Det var därför han vann.

DET SÄGER THABANG MASEKO, aktivist inom vänsterrörelsen i Sydafrika, på frågan om varför Jacob Zuma blev vald som ny ordförande för African National Congress, ANC. Under partiets nationella konferens i Polokwane i december vann han med 2329 röster (59,7 procent) mot 1505 (38,6 procent) för Thabo Mbeki. De övriga fem ledande posterna inom partiet gick alla till Zuma-anhängare.

– Redan när Zuma avskedades av Thabo Mbeki 2005 gick han ut och pratade med vanligt folk. Jag tror att han kommer att konsultera oss innan han fattar beslut. Det betyder att vi kommer att ha något att säga till om, säger Maseko vidare.

Jacob Zuma avskedades som vicepresident, misstänkt för korruption, när hans ekonomiska rådgivare fälldes för detta i samband med en vapenaffär 1999. Att Zuma nu vann ordförandeskapet över ANC ses som en rejäl revansch.

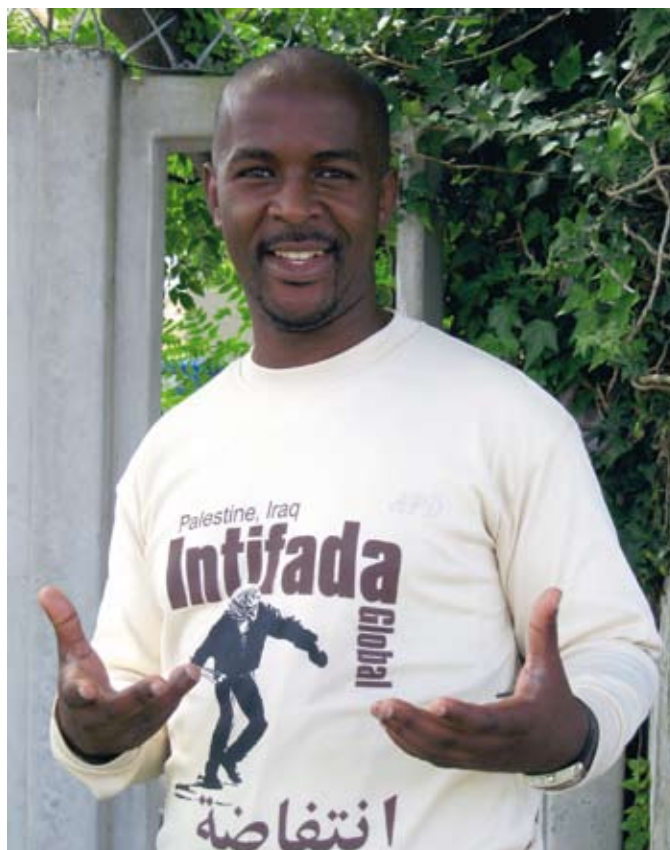
– Många anser att det kommer att bli tufft för dem som varit tillsatta av Mbeki inom till exempel de lokala politiska strukturerna. De kan komma att förlora sina jobb, säger Maseko.

OMRÖSTNINGEN BLEV SLUTET på Mbekis ledarskap inom ANC som han tog över 1999 efter Nelson Mandela. Hans tid har präglats av en stadig ekonomisk tillväxt och en växande svart medelklass, men också av missnöje med en oförmåga att minska arbetslösheten och fattigdomen för större delen av befolkningen. Hans teknokratiska ledarstil har också kritiserats hårt.

– Det är skillnaden mellan Mbeki och Zuma. Mbeki lyssnar inte på andra, han lyssnar inte på någon, det gör Zuma, säger Maseko.

Reaktionerna var naturligtvis både positiva och negativa. Även de som inte är särskilt förtjusta i Zuma, uttryckte en viss glädje över att han vann. Vinsten ses som en demokratisk vinst för sydafrikanerna och som ett uttryck för att ANC kanske är på väg att bli ett demokratiskt parti istället för en före detta befrielseerörelse. Flera är precis som Maseko övertygade om att Zuma är rätt man att styra och att detta är en stor seger för arbetarklassen.

Affärsvärlden var mer tillbakahållen och ställde frågan om Zuma



— Vi vanliga människor kommer att ha något att säga till om, säger Maseko Thabang, politisk aktivist.

Foto: Mari Dahl Adolffson

verkligen är mogen uppgiften. Oppositionspartierna uttryckte allt från att detta är pinsamt för Sydafrika till att de hoppas att han kommer att prioritera arbete till alla, bekämpning av brottsligheten och att alla får bra bostäder, el och vatten.

SAMTIDIGT VISAR Zumas jordskredsseger på den splittring som länge funnits inom ANC när det gäller den ekonomiska politiken. Zuma har inte bara stöd hos ANC:s allianspartner fackföreningsrörelsen, Cosatu, och kommunistpartiet, utan också hos partiets ungdomsförbund och kvinnoförbund. Cosatu har länge efterlyst en ekonomisk politik som speglar medlemmar-



ANC:s nya ordförande Jacob Zuma kommer åter att ställas inför rätta för korruption.

Foto: Annika Forsberg Langa

nas och den vanliga människans behov.

Mbeki medgav i sitt tal vid öppnandet av kongressen att trots den ekonomiska tillväxten och medelklassens ökning har ekonomin gynnat de redan välbärgade. Klyftan mellan fattiga och rika har ökat sedan de första demokratiska valen 1994.

Därför kommer det också att finnas en förväntan om ett skifte mer åt vänster i den ekonomiska politiken.

Det som står emot detta är att Zuma under månaderna före konferensen arbetade hårt för att övertyga både lokala och utländska investerare om att den ekonomiska politiken inte kommer att förändras.

– Jag tror att ANC varken kommer att gå åt vänster eller höger. Vi kommer att se ett litet skifte mot ett försök att minska fattigdomen, men det hade redan startat med Mbeki, säger Steven Friedman, politisk analytiker.

ANDRA POLITISKA ANALYTIKER är eniga om att det kommer att bli tufft både för ANC och Zuma framöver. Det har redan visat sig att det kan bli svårt för Mbeki och hans regering att styra eftersom de måste ta hänsyn till ANC:s styrande organ, National Executive Committee, NEC, med dess majoritet av zumanhängare.

Zuma å sin sida står inför stora problem med anklagelserna om korruption. I slutet av december beslöt åklagarmyndigheten att åter öppna korruptionsfallet. Man har nu 16 åtalpunkter, bland annat korruption, pengatvätt, förskingring och illegal affärsverksamhet och dessutom över 200 nya vittnen. Fallet ska upp i rätten den 14 augusti. Zumas advokat arbetar för att fallet inte ska tas upp, eftersom man anser att Zumas möjligheter att få en rättvis rättegång inte är tillgodosedda.

Flera Zuma-anhängare, bland dem Cosatu, har sagt att återöppnandet av fallet är en politisk komplott, iscensatt av Thabo

Mbeki. Cosatu menar att det kom alldeles för lägligt i tiden för att det inte ska vara en konspiration. Men åklagarmyndigheten håller fast vid att de inte fått påtryckningar från något håll.

VISSA AV ZUMAS ANHÄNGARE är förbannade över att målet kanske kommer upp igen. De går så långt att de säger att "blod kommer att flyta" om han ställs inför rätta. Och Zuma har ett genuint och starkt stöd. När nyvalda NEC hade sitt första möte för året tillsattes en kommitté som ska samla in mer information om vapenaffären. Därefter ska ANC besluta om eventuella åtgärder.

Detta ses som en del i en strategi för att stödja Zuma om det blir rättegång. Under mötet förklarade NEC också att de ser Zuma som ANC:s presidentkandidat inför valet 2009 och att de kommer att stödja honom under de "svåra tiderna" de kommande arton månaderna innan valet.

Även ANC:s *National Working Committee*, NWC, består nu huvudsakligen av Zuma-anhängare. Detta ser politiska analytiker som ett problem då detta ytterligare gör Mbeki till en svag president. Man talar om de två maktlägren som nu ska styra Sydafrika.

Men både i sitt avslutningstal på konferensen och i sitt första tal på det nya året menade Zuma att ANC står enat. Enligt honom finns ingen spricka. Istället säger han att ANC ska ta tillvara all den kunskap och erfarenhet Mbeki och hans kollegor har. Det finns bara ett ANC, manar han. En av rubrikerna i hans första veckobrev: *The one and only ANC!* skulle göra detta klart för alla tveksamma.

Mbeki däremot har än så länge varit tyst i frågan. Och hur det än är står en sak klar i dag i Sydafrika: 2008 kommer att bli ett livfullt politiskt år.

MARI DAHL ADOLFSSON